

73 . Reșca | Comuna: Dobrosloveni | Județ: Olt | Anul: 2013

Anul: 2013

Cod RAN: 126754.04

Perioade: Preistorie, Antichitate

Epoci: Preistorie, Epoca romană târzie

Tipuri sit: locuire

Categorii sit: Neatribuit

Autori: Corneliu Beldiman, Diana Maria Sztancs

Instituții: Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București, Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir", București

Raport

Industria materiilor dure animale descoperită în campania 2013

Context. Metodologie. Tipologie. Săpăturile arheologice efectuate în anul 2013 la Reșca (antica Romula) în Fortificația Centrală și în Sectorul Nord (în continuare, ROM_FC și ROM_SN)

de către un colectiv sub conducerea conf. univ. dr. Mircea Negru¹⁴ au condus la recuperarea unui lot de artefacte aparținând industriei materiilor dure animale (în continuare, IMDA). În această campanie

au fost descoperite 22 de piese, dintre care 16 în Fortifi cația Centrală și 6 în Sectorul Nord. Piesele se păstrează în colecțiile Muzeului Județean Olt, Slatina. Aducem mulțumiri conf. univ. dr. Mircea Negru pentru amabilitatea cu care ne-a pus la dispoziție piesele pentru studiu.

Materialele de acest gen provenind de la Romula fac acum pentru prima dată obiectul unei analize speciale¹⁵. În privința contextului descoperirii, cele mai multe piese au fost reperate în afara

complexelor, dar în contexte care le asigură datarea în sec. al II-lea – al III-lea p.Chr. – a se vedea datele din tabelul nr. 116. Distribuția pe sectoarele sitului favorizează net sectorul Romula

– Fortifi cația Centrală (N = 16); în sectorul Romula – Sectorul Nord au fost recuperate 6 piese (N = 6) – tabelul nr. 1.

Încadrarea cronologică vizează un interval cuprins între a doua jumătate a sec. al II-lea și a doua jumătate a sec. al III-lea p.Chr.; cele mai multe piese (N = 15) sunt datate în a doua jumătate a sec. al I-lea și prima jumătate a sec. al III-lea p.Chr. – tabelul nr. 1. Structura tipologică a lotului 2013 (N total = 22) include: Unelte: Ace de cusut de os (N = 3); Piese de port/Podoabe: Ace de păr de os

(N = 15); Elemente receptoare: Mâner de corn de cerb (N = 1); Mâner de os (placă-plăsea) (N = 1); Diverse: Jeton (N = 1); Disc/Nasture/ Jeton de os? (N = 1) – tabelul nr. 1.

Materiile prime utilizate au fost: oasele lungi de vită (N = 21); cornul de cerb – segment de rază (N = 1).

Pentru reperele metodologice ale analizei a se vedea raportul publicat în anul 2007, ca și seria articolelor și studiilor noastre recente relative la descoperirile făcute la Histria-Sectorul Basilica extra

muros¹⁷. Fiecare artefact a fost tratat după un protocol standard, cu

mai multe paliere și componente, vizând înregistrarea extensivă/pe sectoare (exemple: ROM_FC/2013_1; ROM_SN/2013_3) sunt provizorii. Analiza vizează defi nirea și cuantifi carea unor aspecte

precum: materiile prime; starea de conservare (piese întregi, fragmentare/fragmente); tipologia; morfologia; morfometria; urmele de fabricare; urmele de utilizare; formularea ipotezelor relative la rolul

funcțional¹⁸. Au fost utilizate datele analizei exhaustive sistematice a pieselor în microscopie optică de mică putere (măririi 4x – 40x) și digitală (x25 – x200); menționăm și faptul că s-a inițiat, cu această ocazie, baza de date diverse și banca de imagini (imagini macroscopice și microscopice digitale, cu toate coordonatele necesare), care sunt primele de acest gen pentru un lot de artefacte aparținând IMDA din situl Romula.

Ace de os. O categorie de piese bine reprezentată în lotul artefactelor IMDA descoperite la Romula este aceea a acelor de os; efectivul lor se cifrează la 1819. Tipologia acelor de păr și de cusut de epocă romană este adoptată, în mediul cercetării din România, după standardele internaționale, fiind aplicată și de noi în clasifi carea pieselor de la Romula²⁰. Acele de păr de os descoperite la Romula în campania 2013

constituie efectivul cel mai numeros al lotului pe care îl analizăm cu acest prilej (N = 15); ele aparțin următoarelor tipuri: ● cu cap convex/ piramidal (N = 6); ● cu cap sferic/globular (N = 1); ● cu extremitatea proximală modelată în formă de capitel cu verigă circulară (N = 1); ● tip neprecizabil – piese fără extremitatea proximală păstrată (N = 7). Sub raport tipologic, acele de os de la Romula (dintre care

15 de păr și 3 de cusut) analizate cu acest prilej nu ridică probleme speciale și de aceea nu insistăm asupra acestor aspecte; este vorba de tipuri comune, cu morfologie și dimensiuni quasi-standardizate,

prezente în multe situri din spațiul actual al României, ca și în restul Europei, repertorierea și trimiterile la literatura de specialitate devenind superflue; analogii putem găsi în spațiul intracarpatic, dar

și în teritoriul dobrogean²¹.

Piese descoperite la Romula, ca și în alte situri sunt confecționate, foarte probabil, în ateliere specializate din fragmente de oase lungi de bovine (*Bos taurus*) prin cioplire, crestare, tăiere cu ferăstrăul, raclaj axial intens cu o lamă metalică (cuțit), fasonare integrală și finisare totală sau parțială prin polizare (frezare cu o bucată de piele). Urechea acelor de cusut a fost realizată prin dublă

perforare și cioplire/excavare a sectorului dintre perforații. Putem formula concluzia fabricării acelor de păr într-un atelier local, care funcționa în zona meșteșugărească a sitului²².

Alte tipuri. Alături de ace au fost descoperite și alte piese, precum: jeton de os; disc/nasture/jeton de os?; mâner de corn de cerb; placă de os (plăsea) – tabelul nr. 1. Ele sunt tipuri comune în mediul roman, găsindu-și analogii în regiunile Daciei romane și ale Dobrogei²³. Din punct de vedere tehnic atrage atenția placa de os striată pe fața inferioară, utilizată probabil ca plăsea pentru un cuțit.

Concluzii. Artefactele IMDA recuperate în 2013 la Romula, cu un efectiv și un repertoriu tipologic relativ restrâns, ilustrând aspecte tehnologice marcate de standardizare, constituie primul lot de acest gen publicat în mod detaliat după reperele metodologice actuale; prin datele extensive puse la dispoziție, ele contribuie, în mod specific, la organizarea repertoriului descoperirilor în situl menționat și a datelor referitoare la activitățile complexe aferente etapei de locuire din sec. al II-lea – al III-lea p. Chr. în aria acestui binecunoscut oraș al Daciei romane, ca și la documentarea existenței probabile a unuia sau mai

multor ateliere de prelucrare a materiilor dure animale.

Note

- 1. Grigore G. Tocilescu, Săpături arheologice în Oltenia, vol. 5133, Mss Biblioteca Academiei Române, p. 71; Tudor Dumitru, Oltenia romană, Ed. IV, București, 1978, p. 182-183, 331-334.

2. Dumitru Tudor, op. cit.; Gheorghe Popilian, Ceramica romană din Oltenia, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1976; Cristian M. Vlădescu, Fortifi cațiile romane din Dacia Inferior, Craiova, 1986; Cornelu Mărgărit-Tătulea, Romula-Malva, București, 1994,

3. Mircea Negru, Petre Gherghe, Lucian Amon, George Mihai, [75] Reșca, com. Dobrosloveni, jud. Olt [Romula] în Cronica cercetărilor arheologice din România, Campania 2008, Ministerul Culturii și Cultelor, București, 2009, p. 186-187; Mircea Negru, Petre Gherghe, Lucian Amon, George Mihai, [142] Reșca, com.

Dobrosloveni, jud. Olt [Romula], in Cronica cercetarilor arheologice din România, Campania 2007, A XLII-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice, Ministerul Culturii si Cultelor, București, 2008, p. 258-260; Mircea Negru, George Mihai, Marin Nica, [150]. Reșca, com. Dobrosloveni, jud. Olt [Romula], in Cronica cercetarilor arheologice din Romania. Campania 2006, A XLII-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice, Ministerul Culturii si Cultelor, Bucuresti, 2007, 292-294; Mircea Negru, Gheorghe Popilian, George Mihai, Marin Nica, Florentina Ghemut, [156]. Reșca, com. Dobrosloveni, jud. Olt [Romula], Cronica Cercetărilor Arheologice din România, Campania 2003, Ministerul Culturii si Cultelor, Bucuresti, 2004, p. 62-64; Mircea Negru, George Mihai, Raport privind cercetarile de la Romula. Campania 2006, in Argesis, Studii si comunicari, XVII, Pitesti, 2008, p. 39-52; Mircea Negru, Petre Gherghe, Lucian Amon, George Mihai, Noi informații cu privire la centura de apărare a orașului Romula (județul Olt). Campania 2007, Drobeta, XVII, 2007, p. 109-115.

4. Mircea Negru, Petre Gherghe, Lucian Amon, George Mihai, [142] Reșca, com. Dobrosloveni, jud. Olt [Romula], in Cronica cercetarilor arheologice din România, Campania 2007, A XLII-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice, Ministerul Culturii si Cultelor, București, 2008, p. 258.

5. Cornelu Mărgărit-Tătulea, op.cit., p. 40.

6 Cercetările au fost finanțate de Ministerul Culturii, prin Planul Național de Cercetare Arheologică (contractul nr. 28/08.08.2013), Universitatea din București și Consiliul Județean Olt, prin Muzeul Județean Olt.

Informații suplimentare online

[Raportul 6455 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapsver Cimec.ro](#)
